

digt at give politiet hjemmel til denne optagelse, uagtet det nævnte indikationskrav om væsentlig betydning for efterforskningen ikke er opfyldt.

For at sikre, at politiets registre over personfotografier og fingeraftryk kun indeholder oplysninger om personer, der har gjort sig skyldige i lovovertrædelser af en sådan grovhed, at det er rimeligt, at oplysningerne findes i registrene, foreslås det, at fravigelsen fra indikationskravet kombineres med et skærpet kriminalitetskrav, således at der stilles krav om, at der i strafferammen for den forbrydelse, som efterforskningen vedrører, skal være fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover (§ 792 b, stk. 1). Dette krav indebærer, at der i forhold til de i dag gældende administrative bestemmelser (omtalt i betænkningen side 28) sker en indskrænkning i politiets adgang til at optage fingeraftryk og personfotografier i tilfælde, hvor optagelsen ikke er nødvendig til brug for den konkrete sag, men hvor politiet alligevel finder behov for at optage fingeraftryk og personfotografi med henblik på senere identifikation.

d. *Kompetencekrav.*

Strafferetsplejeudvalget giver i betænkningen udtryk for, at det må anses for ubetænkeligt at henlægge kompetencen til politiet ved alle former for legemsbesigtigelse. Udvalget lægger i den forbindelse vægt på, at disse indgreb er af så ringe intensitet, at forudgående retskendelse ikke er nødvendig, og at der bør være adgang for politiet til umiddelbart at foretage dem over for en person, der sigtes for en lovovertrædelse.

Forslaget indebærer, at også beslutning om optagelse af fingeraftryk med henblik på senere identifikation kan træffes af politiet. I forhold til retspraksis er der på dette punkt tale om en udvidelse af politiets kompetence. Denne udvidelse finder udvalget forsvarlig og i øvrigt sigtsmæssig. Der henvises i den forbindelse til, at en sigtet, som drager lovligheden af politiets afgørelse i tvivl, vil kunne indbringe spørgsmålet for retten i medfør af den almindelige adgang hertil i retsplejelovens § 746, stk. 1, og at destruktionsreglen som nævnt nedenfor i pkt. 5 foreslås udformet således, at oplysningerne straks skal tilintetgøres, hvis retten finder optagelsen uhjemlet.

Også for så vidt angår de mildeste former for legemsundersøgelser som nævnt i oversigten pkt. 5–7 foreslår udvalget, at disse skal kunne besluttes af politiet. Udvalget lægger herved vægt på, at disse indgreb, der kun må foretages af en læge (lovforslagets § 792 e, stk. 3), kun medfører ringe ulempe eller ulejlighed for sigtede. Udvalget tillægger det også betydning, at kompetencen til at træffe afgørelse om udtagelse af blodprøve (oversigten pkt. 7) i de praktisk

vigtigste tilfælde – sigtelse for spirituskørsel – allerede i dag er henlagt til politiet, uden at det har givet anledning til kritik.

De øvrige, mere indgribende former for legemsundersøgelser (pkt. 8–12 i oversigten) bør efter udvalgets opfattelse alene kunne foretages efter rettens kendelse. I tilfælde, hvor indgrebets øjemed ville forspildes, hvis retskendelse skulle afventes (såkaldt *periculum in mora*), kan politiet dog træffe beslutning om indgrebet. I så fald skal politiet imidlertid snarest muligt og senest inden 24 timer forelægge sagen for retten, der ved kendelse afgør, om indgrebet kan godkendes.

Som det fremgår, indebærer udvalgets forslag, at sondringen mellem legemsbesigtigelse og legemsundersøgelse brydes ved spørgsmålet om kompetencen til at træffe afgørelse om indgrebene.

Da Justitsministeriet af de anførte grunde i det hele kan tiltræde udvalgets forslag vedrørende kompetencefordelingen mellem retten og politiet, som ingen af de hørte myndigheder og organisationer i øvrigt har udtalt sig imod, er lovforslagets § 792 c, stk. 1–3, affattet i overensstemmelse hermed.

I øvrigt foreslås, at den, indgrebet retter sig imod, skal have lejlighed til at udtale sig, inden retten træffer afgørelse i sagen (lovforslagets § 792 c, stk. 4). Det samme gælder for en eventuel forsvarer (retsplejelovens § 748, stk. 2 og 3).

e. *Betydningen af samtykke.*

Der er i Strafferetsplejeudvalget enighed om, at et samtykke fra sigtede bør medføre, at kompetencen til at træffe beslutning om et legemsindgreb i alle tilfælde ligger hos politiet. Det vil således ved de legemsundersøgelser, som ellers kræver retskendelse (oversigten pkt. 8–12, jf. ovenfor), være unødvendigt at indhente retskendelse – såvel forudgående som efterfølgende – hvis der foreligger samtykke.

Derimod mener udvalget ikke, at et samtykke bør give politiet adgang til at gennemføre et legemsindgreb mod en sigtet i tilfælde, hvor de materielle betingelser for indgrebet (kriminalitetskrav, mistankekrav, indikationskrav) ikke er til stede. Udvalget lægger herved vægt på, at et samtykke fra en sigtet formentlig ofte gives ud fra den forudsætning, at hvis samtykke nægtes, vil indgrebet blive foretaget alligevel – og som et måske mere ubehageligt tvangsindgreb. Man kan således rejse spørgsmålet, i hvilket omfang samtykke fra en sigtet i virkeligheden er afgivet frivilligt. Det ville derfor være uheldigt, hvis der på samtykkegrundlag kunne gennemføres indgreb mod en sigtet i tilfælde, hvor indgrebet ikke kunne gennemføres tvangsmæssigt, fordi de materielle betingelser ikke var opfyldt.